

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Економічний факультет
Кафедра статистики, обліку та економічної інформатики

ТЕОРІЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
економічний факультет

Дніпро
2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Гордєєва-Герасимова Людмила Юріївна, старший викладач кафедри статистики, обліку та економічної інформатики.

Обговорено та схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»

Протокол від «23» травня 2017 року № 7

ВСТУП

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи, методи та інструменти організації фінансового контролю як державної, так і не державної форми.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна перебуває у взаємозв'язку з іншими науками і вивчається одночасно з курсами: «Бухгалтерський облік», «Основи податкового обліку», «Контроль і ревізія», «Фінансовий облік», «Аналіз господарської діяльності», «Аудит», «Судово-бухгалтерська експертиза» і т. д.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Історичні аспекти становлення та світовий досвід організації фінансового контролю. Фінансовий контроль як складова економічного контролю.
2. Державні та недержавні форми контролю в системі фінансового контролю України.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладення дисципліни.

Дисципліна «Теорія фінансового контролю» викладається з метою формування системи знання з теорії як державного, так і не державної форми фінансового контролю і практики проведення ревізії, як провідної форми фінансового контролю на підприємствах, установах та організаціях усіх форми власності.

Задачами вивчення дисципліни є:

- вивчення положень теорії фінансового контролю відповідно до існуючого законодавства;
- вивчення методики й послідовності фінансового контролю;
- набуття навичок з планування організації та проведення ревізії, як провідної форми фінансового контролю у сучасних умовах господарювання.

В результаті вивчення дисципліни фахівець повинен:

- **знати:** сутність та методи фінансового контролю; елементи інформаційного забезпечення різних форм фінансового контролю; порядок здійснення фінансового контролю на підприємстві.
- **вміти:** використовувати методи і прийоми фінансового контролю; скласти програму щодо заходів різних форм фінансового контролю на підприємстві, реалізувати її на практиці на конкретному підприємстві.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Історичні аспекти становлення та світовий досвід організації фінансового контролю. Фінансовий контроль як складова економічного контролю.

Тема 1. Становлення та розвиток контролю.

Основні історичні віхи розвитку контролю. Особливості контролю при різних суспільно-політичних устроях. Розвиток контролю у напрямку прийняття спеціальних законів. Еволюція контролю на теренах України. Розвиток контролю на протязі існування України. Етапи становлення контролю на теренах незалежності України.

Тема 2. Світовий досвід організації фінансового контролю

Прототипи сучасних органів контролю. Організаційні форми розвитку контролю у ХХ столітті. Правова основа та організаційні схеми контролю в зарубіжних країнах. Органи фінансового контролю в зарубіжних країнах.

Тема 3. Сутність контролю в Україні.

Контроль як функція управління. Економічний контроль та його зміст. Фінансовий контроль як складова економічного контролю. Основні завдання та функції контролю. Загальна класифікація економічного контролю.

Тема 4. Предмет, методи та принципи фінансового контролю. Предмет та об'єкт контролю. Методологія контролю. Прийоми контролю. Основні принципи контролю.

Тема 5. Суб'єкти контролю в Україні.

Рівневно-організаційні форми фінансового контролю в Україні. Особливості державного, незалежного, муніципального контролю та контролю власника. Органи фінансового контролю в Україні. Органи законодавчої та виконавчої влади державного фінансового контролю. Спеціальні органи фінансового контролю.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Державні та недержавні форми контролю в системі фінансового контролю України

Тема 6. Бюджетний та казначейський контроль

Сутність та значення бюджетного контролю. Складові бюджетного контролю. Суб'єкти та об'єкти бюджетного контролю. Методи бюджетного контролю. Процес бюджетного контролю. Різновид бюджетного контролю. Основні напрями контролю за дохідною та видатковою частинами бюджету. Контрольні функції Державного казначейства. Напрями та форми здійснення казначейського контролю. Казначейський контроль у системі фінансового контролю.

Тема 7. Податковий контроль

Сутність і зміст податкового контролю. Головна задача податкового контролю. Головна мета податкового контролю. Різновиди податкового контролю та перевірок, їх сутність і зміст. Суб'єкти та об'єкти податкових перевірок. Напрями та особливості контролю за різними видами податків.

Тема 8. Контроль і аудит в банківських установах

Сутність та зміст контролю та аудиту в банківських установах. Організація внутрішнього контролю в банках. Задачі фінансового контролю в банках. Об'єкти контролю та аудиту в банках. Організація та функції внутрішнього контролю в банках.

Тема 9. Аудиторський контроль

Сутність та значення аудиту. Місце аудиту в системі фінансового контролю. Види аудиту. Основи організації аудиторської діяльності в Україні. Методи та прийоми аудиту.

Тема 10. Внутрішньогосподарській контроль

Перевірка організації облікової та контрольної роботи в бухгалтерії підприємства. Перевірка наявності наказу про облікову політику та її положень на відповідність вимогам чинного законодавства. Контроль стану бухгалтерського обліку за розділами облікового процесу. Контроль стану внутрішньогосподарського контролю на підприємстві. Оцінка стану системи внутрішнього контролю на предмет виконання рішень з матеріалів попередніх ревізій і тематичних перевірок. Ефективність контролю в цілому на підприємстві.

3. Рекомендована література

Нормативна:

1. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (із змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Бюджетний кодекс України: закон України від 08.07.2010 № 2456-VI (із змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Господарський кодекс України: закон України від 16.01.2003 № 436-IV (із змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затверджене наказом МФУ від 07.02.2013 р. № 73. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність затверджене наказом МФУ від 27.06.2013 р. № 628. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>.
6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

7. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: закон України від 16.07.1999 р. №996 XIV (із змінами і доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996->

9. Цивільний кодекс України: закон України від 16.01.2003 № 435-IV (із змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Навчально-методична:

1. Бутинець Ф.Ф., Бардаш С.В., Малюга Н.М., Петренко Н.І. Контроль і ревізія. 2-ге вид. Підручник для студентів ВУЗів. – Житомир: ЖІТІ, 2009. – 512с.

2. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

3. Вітвицька Н.С., Кузьмінська О.Е. Контроль і ревізія: Навч.- метод. Посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2010. – 166с.

4. Державний фінансовий контроль. Навчальний посібник / Гуцаленко Л.В, Дерій В.А, Коцупатрий – К.:ЦУЛ. – 2009р. – 424с.

5. Державний фінансовий контроль: підручник/ Чумакова І.Ю., Шульга Н.В.; за рег. О.А.Петрик.- К.КНЕУ, 2013. – 412с.

6. Дікань Л. В. Державний аудит: навчальний посібник / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна. - К.: Знання, 2011. - 503 с.

7. Дікань Л.В. Контроль і ревізія: навчальний посібник, 2-е видання, перероблене і доповнене. – ХНЕУ, 2009. – 394 с.

8. Дікань Л. В. Фінансовий контроль: теорія та методологія : монографія / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна; Харк. нац. екон. ун-т. - Х., 2009. - 92 с.

9. Дікань Л.В. Система фінансового контролю в Україні: сучасний стан організації та перспективи розвитку : монографія / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна, Н. М. Шульга, Т. В. Мултанівська, Т. С. Воїнова; Харк. нац. екон. ун-т. - Х., 2010. - 96 с.

10. Живко З.Б. Контрольно-ревізійна діяльність: навч. посібник / З.Б. Живко, І.О. Ревак, М.О. Живко. – К.: Алерта, 2012. – 496 с.

11. Контроль і ревізія: навч. посіб. / Л.В. Дікань. — К.: Знання, 2007. — 327с.

12. Найденко О. Є. Податковий контроль : навчальний посібник / Найденко О. Є. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 224 с. Шевчук О.А. Державний фінансовий контроль бюджетних установ: навч. посіб. / О.А. Шевчук. – К.: КНТУ, 2007. – 216 с.

13. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

14. Усач В.С. «Контроль та ревізія» — К.: «Знання-Прес», 2008 -358с.

15. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник/ А.В. Хмельков. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 548 с.

16. Хом'як Р.Л., Станасюк Н.С. Контроль і ревізія: Навч. посібник. — Вид-во «Магнолія 2006». — Львів, 2011. — 314 с.

Інформаційні ресурси:

1. Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів, у тому числі інтернет-ресурс <http://zakon5.rada.gov.ua>).

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського – www.biblvernad.org.ua.

3. Електронна бібліотека українських підручників. Режим доступу доступу: <http://www.pidruchniki.ws>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання:

Діагностика знань студентів здійснюється з допомогою:

- усних опитувань на практичних заняттях;
- письмових контрольних робіт;
- письмових тестових завдань;
- виконання реферативних завдань.